

POŠTARINA PLAČANA V GOTOVINI.

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO

Vsebina.

1. <i>Fr. Ločniškar: Naš bratec. Pesem</i>	229
2. <i>Juraj Jurajevič: Dovški Bržot pripoveduje. 5. Čudna oporoka. Pravljica z dvema podobama</i>	230
3. <i>A. Potočnik: Ljubljana. Opis s podobo</i>	233
4. <i>Vilko Mazi: Kadar bodo jabolka dozorela . . . Spominska črtica s podobo</i>	236
5. <i>Borisov: Kresnice. Pesem</i>	237
6. <i>Dr. Fr. Zbašnik: Spomini na deda. Črtice</i>	238
7. <i>Borisov: Kres. Pesem</i>	241
8. <i>Sreča v kraljevem domu. S podobo</i>	242
9. <i>Ruža Lucija: Slovensko Kosovo. Dramatični prizor</i>	243
10. <i>Grad carja Dušana v Skoplju</i>	247
11. <i>Pouk in zabava,</i>	248
12. <i>Kotiček gospoda Doropoljskega</i>	250
13. <i>Ob sklepu XXIX. letnika</i>	252

Naročnikom „Mladinske Matice“.

Letos ste dobili troje lepih knjig: »Kresnice«, »Zgodbe z Južnega morja« in »Sadjarčke«. Gotovo jih boste jako veseli. Sporočite nam, kako so vam knjige ugajale? V »Kresnicah« imate nalogo za nagrade. Nekateri naročniki so že poslali rešitve odboru Mladinske Matice. To ni pravilno. Rešitve morate izročiti poverjenikom, pri katerih ste naročili knjige. Obenem morate plačati novo naročnino za leto 1929. (10 Din in 50 para za poštnino). *Ozirali se bomo samo na take rešitve, na katerih bodo poverjeniki potrdili, da je vplačana nova naročnina!*

MLADINSKA MATICA POVERJENIŠTVA UJU,
Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

»Zvonček« izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za četrt leta 7·50 Din. Posamezni zvezki po 3.— Din.

Uprava »Zvončka« je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna, I. nadstropje. — Na ta naslov pošiljaj naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Rokopise pošiljajte na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 20/II.

Rešitve ugank, nalog itd. sprejemamo le tekom prvih 8 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Engelbert Gangl v Ljubljani. — Izdajatelj: Udruženje jugoslovenskega učiteljstva (UJU), odgovoren Andrej Skulj v Ljubljani. — Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani, zanjo odgovarja Francè Štrukelj v Ljubljani.

Naš bratec.

Ves nemiren je naš bratec,
ko zapoje šolski zvon,
vsako jutro hoče z nami
v šolo iti tudi on.

Ali kaj, ko komaj nove
hlačke zadnjič je dobil —
pa še tisto jih popoldne
s črno tinto je polil.

V šoli pa je tinte dosti —
vanjo vtikal prste bil!
Joj, kako bi nas preplašil,
ker pri nas zamorcev ni...

Ali to bi še prebili,
če bi dečko miroval:
ko bi tiho mi pisali,
on bi vmes nam klepetal.

Pisati še on bi hotel,
kajpada — kar po klopeh;
ne, za šolo ni naš bratec,
zbujal bi prevelik smeh.

Očka zadnjič pismo spiše,
nezalepljeno pusti,
bratec naš pa v pismo grozne
čirečare naredi.

Vtakne pismo spet v zavitek,
kot naredil oče je;
ko prejel je striček pismo,
mu postalo vroče je.

Striček naš učen gospod je —
čitati pa le ni znal;
ko prišel je k nam, mu bratec
čirečare je prebral...

Fr. Ločniškar.

JURAJ JURAJEVIĆ:

Dovški Bržot pripoveduje.

5. ČUDNA OPOROKA.

II.

in se je čudil, zakaj ga oče sili in priganja iz hiše, zato se je še obotavljal in ni šel od očeta. Toda oče ni odnehal in ga je naravnost gonil od sebe. Zdaj je vedel sin, zakaj hoče biti oče sam, saj je slišal prej, kaj namerava v tej nesrečni uri. Zapustil je očeta in šel. Zunaj pa je srečal zvestega in vdanega mu hlapca, ki je prišel s polja po voz in konje, ter mu naročil: »V hlev stopi, ne gani se od tam ter dobro pazi, kaj bo delal oče, ko mene ne bo doma.«

»Že prav!« je odgovoril hlapec.

Sin odide na polje, hlapec pa, ki je dobro poznal razmere v hiši, se postavi skrivaj na prežo v hlevu. Skozi hlevsko odprtino je dobro videl v hiši očeta in njegovo ležišče. Hlapec je pazil dobro na vsako kretnjo starega skopuha.

Stari misli, da ga nihče ne vidi; tu se vzdigne in spravi na noge. Težko je šlo, a šlo je le. Nato zgrabi in izvleče izpod rjuhe vrečo z denarjem, na kateri je ležal, pogleda še enkrat svoje preljube denarce ter vzkligne: »O, moji denarci, moji preljubi denarci!« Potlej pa zavihiti vrečo na hrbet in opiraje se z eno roko na stol, mizo, steno... zapusti sobo. Ko pricaplja in prileze iz hiše, je imel že tudi lopato v roki. Hlapec, ki je stal venomer na straži in ni pustil skopuha izpred oči, si misli: »Aha, zdaj gre stari grešnik, da zakoplje denar.« Ob ograji se stari počasi, počasi privleče na vrt tja pod staro hruško, kamor ni nihče rad hodil, ker so govorili, da tam rado straši. Ko se prepriča, da ni žive duše blizu, odreže z lopato najprej rušino in jo skrbno in varno položi na stran. Hlapec v hlevu si šepeče: »Aha, aha, stari lisjak polaga tisto rušino tako skrbno in varno na stran, da jo položi nazadnje čez jamo, v katero bo zakopal denar, da bi pač nihče ne slutil, kje tiči zakopani zaklad. Toda tvoji računi, skopuški snedež, so prečrtani, tvoja glupa nakana je očita...«

Z velikimi težavami izkoplje zdaj brezvestni skopuh dobršno jamo in zakoplje denar vanjo. Roke so se mu kar vidno tresle in v kolenih je klecal, toliko da se ni zvrnil po trati. Ko je bilo delo izvršeno, se vrže skopuh po dolgem na obraz, tako da je ril z nosom v

zemljo nad zakopanim denarjem, se dvigne nato trikrat na rokah in butne tudi trikrat z obrazom na zakopani denar ter kliče s hreščečim, cvilečim glasom: »S tem obličjem zapečaten — s tem obličjem odpečaten — to je moja oporoka, amen!« Ko to izgovori, obstane na mestu, obraz se mu zarije v zemljo, pod katero so počivali zakopani denarci, menda je bil to zadnji poljub skopuhovemu mamonu...

Hlapec, ki je še vedno stal v hlevu na pažnji ter je vse to videl in slišal, je zdaj rekel: »Aha, aha, aha. Žre, žre, zemljo žre ta nečedni

skopuh in grdi lakomnik! Čak, seme peklenškega poglavarja, še preveč ti je bo, dolgo itak ne more laziti taka golazen po ljubem božjem svetu!« Še je ostal na preži in gledal, gledal, gledal... Toda skopuh se ni več ganil, glasu ni bilo nobenega več iz njegovih ust. Tedaj pa se je začudil hlapec: »Kaj, ali ga je mar že hudoba vzela?« Zapustil je opazovališče v hlevu, stekel na vrt in stresal skopuha in ga klical... a dobil ni odziva — skopuh je bil mrtev... Z odprtimi očmi je bulil v zakopani denar, sveža prst se je držala nosnic, brade, ust. Hlapec zvrne mrtveca na hrbet po travi, vrže lopato pred hlev in dene rušino čez zakopani denar, da ne bi zvedeli nepoklicani, kaj je storil stari grešnik v svoji poslednji uri.

Ko pride sin kmalu nato domov — ta dan ni mogel delati na polju — mu naznani hlapec skopuhovo žalostno smrt. Prebridko se razjoka sin nad tako smrtjo očetovo, potem pa hiti po vrtu in išče, išče ... Hlapec ga vpraša: »Kaj iščeš?«

»Denar. Ali si videl, kam ga je oče zakopal?«

»O, videl, videl! Samo malo potrpi, kmalu bo v tvojih rokah,« je odgovoril hlapec, šel po lopato, odstranil z njo rušino z groba zakladovega, toda preden je zastavil lopato v zemljo, je še opozoril: »Samo, samo ... denar je zapečaten!«

»Pa ga odpečati!« je dejal sin.

Hitro prebrne zdaj hlapec mrliča na obraz na odprto zemljo in govori: »Rekel si: s tem obličjem zapečaten — s tem obličjem odpečaten — to je moja oporoka, amen! Zgodi se tvoja poslednja volja!« Pri tem zgrabi starca za lase, dasi ga je spreletela groza, pa ga hitro butne trikrat z glavo krepko ob tla, tako da se je poznal odtisk obraza — pečat — v zemlji nad zakopanim denarjem, govoreč: »S tvojim obličjem je bilo zapečaten — s tvojim obličjem je zdaj odpečaten — taka je tvoja oporoka, amen!« Takrat pa se odpre zemlja in denar se prikaže. Hitro ga vzameta iz zemlje in ga spravita, a grob se zopet zapre ...

Tako se je skopuhova oporoka do pičice natančno izvršila.

Sin pa je z denarjem pametno gospodaril, ni pozabil zvestega hlapca in tudi siromakom je vedno rad in obilno pomagal. Sodbo svojega dolgega življenja je zapečatil z dobrimi deli.

A. POTOČNIK:

Ljubljana.

(Konec.)

14. NEZGODE STARE LJUBLJANE.

č) Povodnji.

oleg vseh doslej naštetih nesreč je obiskovala naše mesto prav pogostokrat povodenj. Ljubljansko Barje je bilo neštetokrat pod vodo in gotovo je, da je ob takih časih narasla tudi Ljubljanica in prestopila bregove, osobito v onih časih, ko še ni bilo Gruberjevega prekopa.

Naš zgodovinar Valvazor poroča, da je leta 1000 po tritedenskem deževju Ljubljanica tako narasla, da so se morali po vsem mestu voziti s čolni in da je voda segala v nižje ležečih hišah do prvega nadstropja. Nič manjše povodnji niso imeli 1537. in 1589. leta.

Po štirinajstdnevnem neprestanem deževju sta bili predmestji Krakovo in Trnovo dne 11. oktobra 1703. leta pod vodo. Črevljarski in špitalski most so obtežili z mlinskim kameni, da ju ni voda odnesla. Mnogo škode je povzročila naraščajoča Ljubljanica dne 4. oktobra 1707. leta v mestu in okolici.

Večje povodnji so bile tudi v poznejši dobi, vendar ne več tako grozne, odkar so skopali Gruberjev prekop med Golovcem in Gradom. Leta 1772. je jezuit Gabrijel Gruber začel kopati ta prekop, ki ga je dovršil polkovnik Struppi, in je bil otvorjen dne 25. novembra 1780. leta. Ko je voda prvič drla po novem prekopu, je to novico naznanil Ljubljančanom strel z ljubljanskega Gradu. Prekop so poglobljali še 1862. in 1914. leta.

d) Pomanjkanje in lakota.

Dolgotrajne vojne, večkratni požari in druge nesreče so povzročile, da je nastala v mestu in na kmetih lakota in z njo združeno pomanjkanje in draginja. Huda je predla Ljubljančanom leta 1622., ker je primanjkovalo vsakdanjega kruha. Stanovski odbor je pregledal vse zaloge meščanskih in plemenitaških hiš, da je na ta način ugotovil zalogo živil. Izkazalo se je, da pride na osebo komaj 1 kg moke na teden za kruh in kuho. Če pomislimo, da takrat v naših krajih niso poznali krompirja, je gotovo, da so naši prednamci trpeli hud glad. Graščaki in plemenitaši so pokupili pri podložnih kmetih vse žito in živino ter oboje pošiljali v inozemstvo za drag denar. Med

Bela Ljubljana danes

ljudstvom se je širila tudi govorica, da bodo kovali odslej manj vreden denar, zato so rajši sprejemali za blago tuje vrednote. Vlada je sicer zanikala take govorice in strogo prepovedala vsak izvoz živil in živine. Cesar Ferdinand II. je ponovno prepovedal graščakom tako prekupčevanje; toda ti so se izgovarjali, da morajo razne potrebščine dražje plačevati, zato so prisiljeni nastaviti poljskim pridelkom višje cene.

Takratna Kranjska je morala z živili preskrbovati tudi Istro, Trst in Reko, ker so bili ti kraji združeni z njo. Leta 1624. je bila uvedena nova denarna vrednost, zaradi tega je imelo prebivalstvo občutno gmotno škodo. Kmet je bil sedaj še bolj nezaupljiv ter je svoje pridelke rajši zamenjal za vsakdanje potrebe nego bi jih prodal. Hudo je bilo prizadeto mestno prebivalstvo, posebno uradništvo, ki mu je vlada na večkratne prošnje leta 1623. prejemke podvojila, kar pa še daleč ni zadostovalo za takratne vsakdanje potrebe.

Če pomislimo, da so Ljubljancane v prejšnjem času poleg pomanjkanja in s tem združene lakote spremljale še druge nesreče, potem smemo trditi, da se je našim pradedom še huje godilo kot nam med vojno in po vojni.

e) Potresi.

Ljubljanski zgodovinarji zaznamenujejo v svojih spisih prav mnogo hudih stresljajev v mestu in okolici. Hud potres je bil že leta 1000 v Ljubljani, vendar pa še daleč ne tako grozen kot leta 1511. Prvi hud stresljaj so občutili dne 24. marca med 3. in 4. uro popoldne. Križevniška cerkev s komendo, vicedomsko poslopje in mnogo trdno zidanih hiš se je zrušilo; druge pa so bile tako poškodovane, da so prebivalci iskali zavetja na bližnjih pristavah. Drugi, še hujši potres je bil dva dni pozneje (26. marca) med 4. in 5. uro popoldne. Osem cerkvenih zvonikov, del mestnega obzidja in deželna hiša so se zrušili. Na dveh dimnikih današnjega poslopja Kmetijske družbe za Slovenijo čitamo v podstrešju napis:

»Naiveči potres 1511. kranj. dežele« in pa »Ta 21. Grudna 1845. $\frac{3}{4}$ na 10 zvečer je bil velik potres, 5 dimnikov te hiše je padlo. O Bog nas varuj te šibel!« — Pod tem napisom je tudi naslikano kazalo ure, katere kazalca kažeta označeni čas nezgode. Močan potresni sunek je vrgel leta 1622. železni križ z zvonika jezuitske cerkve, po mestu pa je podrl mnogo dimnikov.

V 17. in 18. stoletju so se potresni sunki ponavljali, vendar o njih nimamo nobenih točnejših poročil. Najhujši potres je bil v Ljubljani dne 14. aprila 1895. leta, ki je dal našemu mestu povsem drugo lice.

VILKO MAZI:

Kadar bodo jabolka dozorela . . .

godaj spomladi sva šla z Borutom iz mesta. Na hribu, ob katerem se je vila cesta, so zelenele bukve. Vsak trenutek sem pričakoval, da se nama oglasi prva kukavica. Prisluhnila bi ji oba in se spogledala. Kakor da bi hotela vprašati drug drugega: »Ali čuješ?« S tisto radostjo, ki enako spreleti otroka in starca in ki je nikoli nobena beseda ne objame do kraja.

Ob cesti so se vrstile hiše med sadnim drevjem, ki je baš odpiralo brstje. Tedaj me je vprašal sinko: »Ali pojdem kmalu v šolo?«

Ni mu bilo še šest let, čez mesec dni bi jih bil dopolnil. Ni še poznal časa, ki ga mi preštevamo po koledarju. Blagor mu, da ga še ni, zakaj kdor prešteva čas, je stopil že iz paradiža detinstva, tistega edinega paradiža, ki ga ima človek na zemlji. Dejal sem mu rajši:

»Ne pojdeš še tako kmalu. Glej, zdaj šele poganjajo jablane nove liste in cvete.« Odvedel sem ga pod drevo in mu priklonil vejo. Pogledala sva cvet, ki se je v nežni rdečici dramil iz mehkih povojev. »Iz teh cvetov se bodo razvila drobna, drobcena jabolčka. Takrat bo že jako vroče in mi pojdemo zopet pod Krim kakor lani, da se bomo tam kopali in solnčili. In ko se bomo vrnili domov, bodo jabolčka že mnogo večja, rdeča in rumena. Tedaj bodo zorela in tedaj pojdeš ti v šolo.«

Razumel je, da je do tega časa še precej daleč in je bil očitno vesel, da ga čaka še toliko prostosti.

Teden dni kasneje pa je nenadoma zbolel. Silna vročica se ga je lotila. Poklicali smo zdravnika, ki je ugotovil škrlatico. Tako hudo ga je zgrabila ta zavratna bolezen, da sem se že skraja bal, da je ne bo prestal. Tri tedne je siromak propadal v bolnici, kamor smo ga morali oddati na zdravnikov ukaz. Sama kost in koža ga je bila. Nobena jed ni ostala v njem. Ves trud zdravnice, da nam ga reši, je bil zaman. Časih se je v vročici okrenil v kot in plašno odprl oči: »Tamle stoji smrt,« je vztrepetal s slabotnim, hropečim glasom.

Zaman sem mu prigovarjal, da je ni. Pokazal je nanjo z bedno ročico in bolestno skremžil obraz: »Tam je, bela je, ali je ne vidiš?« Menjali so mu obkladke, potlej se je pomiril in zadremal. Ko je zopet odprl oči, je bilo prvo vprašanje, kdaj pojde domov? Še zadnji dan, ko je komaj še pregibal ustnice in so se mu že utrinjale drobne srage iz oči, je izpraševal po domu... Za trenutek je pogledal skozi okno na cvetoče kostanje, trudni obraz se mu je razgibal v rahel nasmeh kakor tedaj, ko sva stala pod jablano in se razgovarjala, kdaj pojde v šolo.

»Vse je zeleno!« je hropel v blaženosti, ki ni bila več od tega sveta. Nato je polagoma zaprl trepalnice in ugasnil...

V poletje gre, pa mi je mraz. Kukavice pojo po vseh hribih, pa mi ne ogrejejo duše. In kadar bodo jabolka zorela, vem, da mi bo hudo do smrti...

Kresnice.

*V nočni temini
tu pa tam
iskra zasveti
ob poti nam.*

*Kakor rešilna
se misel mi zdi,
ko nam nadloga
srce omrači...*

Borisov.

Dr. FR. ZBAŠNIK:

Spomini na deda.

j, ti moj dedek dragi, kolikokrat se zmislim nate, kolikrat mi postane toplo pri srcu ob tvojem spominu in kako sem ti še vedno hvaležen za tvojo ljubezen, dasi je že več kot pol stoletja, odkar snivaš v tihi zemlji! Ni ga skoro dneva, da bi mi ne stopila tvoja podoba pred oči, da bi se ne spomnil tistih lepih časov, ko so me objemale čez pas tvoje suhe roke, ko si me s pogledom, polnim ugodja, privijal nase! Živo mi je še vse to pred očmi, dasi mi življenje ni prizanašalo, dasi me je hudo tepla usoda in me je doletelo marsikaj, kar bi mi moglo zabrisati spomine na preteklost. V istini sem pozabil na marsikaj, kar mi je bilo drago v mojem življenju, a nate nisem pozabil in ne pozabim do konca svojih dni! —

Bil je moj dedek majhne, slabotne postave in meni se je zdel jako, jako star. Glava mu je klonila, ko je hodil, in trudni so mu bili koraki. V ustih je skoro vedno glevil cev svoje male pipice, pa naj je v tej že bilo kaj tobaka ali nič. Prižigal si je pipo, ki mu je vsak čas ugasnila, še s kresilno gobo. Užigalice, ki so se v tistih časih pač tudi že po kmetih uveljavljale, so mu bile predrage. Mogoče mu tudi zaradi tega niso prijale, ker so razširjale smrad po žveplu, dočim je goba, kadar je bila prižgana, prav prijetno dišala. Vsaj meni je bil njen vonj jako všeč. Dobro ustrojeno gobo in kresilni kamen je imel moj dedek baš tako kot pipo vedno s seboj. Ah, in kako spreten je bil, če je bilo treba kremenu izvabiti iskro! Položil je košček gobe na kamen, udaril obenj z jeklenim hrbtiščem svojega noža od gori doli enkrat, dvakrat in že je goba tlela, že je razširjala tisti značilni vonj. Jaz sem kaj rad dedka opazoval, kadar si je na ta način prižigal tobak, in tudi sam sem poizkušal, da bi ukresal ogenj, pa se mi ni posrečilo. Pač pa sem pri tem tako nemilo zadel svoj palec, da so se mi od bolečine oči zasolzile. Dedek me je tolažil, češ, da sem še premajhen za take stvari, da pa bom do tistikrat, ko bom kadil tobak, že še tudi jaz znal ravnati s kresilnim kamenom in kresilno gobo, kakor treba. Oj, ti dobri dedek, ti!...

Govoril moj dedek vobče ni mnogo. Najrajši je zrl predse v tla in kaj razmišljal. Z mano pa se je rad pomenkoval in vse mogoče mi je pravil. Najrajši pa o kaki vojni! Nikoli mi ni prišlo na misel, da bi ga bil vprašal, če je bil vojak. Bržčas pa da ni bil, četudi bi se dalo na kaj takega baš zaradi tega sklepati. Res je tako rad o vojnah pripovedoval, da marsičesa, o čemer mi je pravil, ni na lastne oči videl, je jasno. Take stvari gredo pač od ust do ust.

Kakor je že navada pri preprostih ljudeh, je bil tudi on jako lahko-
veren in smatral je za resnico stvari, ki se prav gotovo niso nikoli
zgodile. Povedati je vedel zlasti mnogo o oni dolgoletni vojni, ki jo
je imela avstrijska cesarica Marija Terezija s Prusi, oziroma njih kra-
ljem Friderikom II. Ta vojna se je vršila seveda, še preden je bil on
rojen. A da je zbujala glasen odmev tudi v naših krajih, dokazuje
baš to, da je živel spomin nanjo v našem narodu tudi še čez desetletja.
»Prus, to ti je sam satan!« je pravil moj dedek. »Basal je svoje topove
z verigami in če je taka veriga priletela med ljudi, je trgala kot živ
vrag!« — Jaz sem tistikrat kajpakda verjel, da se dado topovi tudi z
verigami nabasati. In živo sem si predstavljal, kako se je taka iz topa
izstreljena veriga liki goreča kača vila med vojaki ter jih morila, da
so padali kakor bilke pod koso. No, da bi le ne bilo nobenega hujšega
morilnega orožja, kot so verige! Kaj bi bil pač moj dedek rekel, če
bi bil doživel svetovno vojno z vsemi njenimi grozotami! —

Njegovo pripovedovanje me često ni malo razburilo. Časih sem
vso noč sanjal o samih vojnah. Zunaj je vihrala sapa, meni pa se je
zdelo, da prihaja šum od tod, ker maršira mimo naše hiše polk za
polkom. Nepregledne čete vojaštva so videle moje oči, videle tudi,
kako se je pričel boj, kako so padali ranjenci, kako je postajala borba
bolj in bolj ljuta. S skrajno napetostjo sem opazoval potek boja,
dokler se ni pripetilo kaj, kar me je vznemirilo tako jako, da sem se
z divjim krikom zdramil iz mučnih sanj.

Dobro je pomnil moj dedek tiste čase, ko so bili Francozje pri
nas. Iz tiste dobe mi je pripovedoval nastopni doživljaj: Nekega jutra
na vse zgodaj je prišel k njemu prijatelj njegov, sin imovitega kmeta
in mlinarja, ter ga povabil, da naj gre z njim. Šla sta po ovinkih v
Strmec, t. j. v goro, ki se spenja ob južnovzhodni strani ribniške doline
strmo proti nebu in prehaja na kočevski strani v tako zvani Frideri-
kov gozd. Pod Strmcem je držala že tistikrat pot proti Kočevju, seveda
ne taka, kot je sedanja in je bila speljana tudi mnogo nižje kot ta.
»Dospela sva,« tako je pravil ded, »do precej debelega posekanega
drevesa. Tam je moj tovariš razkopal listje, ki je bilo ob deblu nako-
pičeno, in privlekel iz njega puško. Jaz sem se ustrašil, ker mi ni bil
nič povedal, kam in po kaj greva. Šel sem z njim, ker sva bila velika
prijatelja in nisem imel ravno nobenega drugega posla. »Kaj pa boš?«
ga vprašam. »Precej zveš! Na to, vidiš, sem se že davno pripravil!«
Spodaj ob znožju Strmca sva zapazila krdelo francoskih vojakov. Ne
vem, ali so vsak dan tja prihajali ali pa so bili tistikrat namenjeni
kam naprej. »Pa vsaj ne misliš streljati?« ga zopet vprašam. »Mislim,
mislim!« se zasmije on. »Potem jaz ne ostanem tukaj!« — »Prepozno
je!« odgovori oni. »Le lepo lezi in se skrij za deblo, pa glej, da se ne
vzdigneš prehitro! Zakaj ko ustrelim jaz, ustrele vsi oni, ki so tam
doli — razen enega — proti nama nazaj in če ne bova pazila, se prav

lahko zgodi, da naju zadene kaka krogla!« — Legla sva torej za deblo in imela sva samo toliko privzdignjeni glavi, da sva lahko videla skozi goščo Francoze. Moj prijatelj nameri puško in reče: »Sveti križ božji, zdaj!« V tistem trenutku je počilo in jaz sem dobro videl, kako se je povoljnik krdela, ki je bil na konju, zasukal in padel s konja. V odgovor je počilo takoj morda dvajset ali še več pušk proti nama, a midva sva bila že pravočasno skrila glavi za deblo in nič se nama ni zgodilo. Šla sva potem isto pot nazaj, kakor sva bila prišla. Pre-ganjal naju ni nihče, pa bi bilo tudi vse eno, če bi naju bil, ker sva se hitro izgubila v goščavi.«

»Pa zakaj ga je ustrelil?« sem vprašal dedka, ker se mi je smilil ubogi Francoz.

»Kaj vem! Rekli so, da so Francozi naši sovražniki. Pa niso bili. Je že tako na svetu! Človek se je vedno pobijal in se bo pobijal, dokler bo živel njegov rod!«

To, kar mi je ded pravil, se je res zgodilo. Francoz, ki je prišel ob tisti priliki ob življenje, je bil pokopan prav ondi, kjer je padel, namreč v dolini, ki leži pod sedanjo cesto. Dolina se imenuje še dandanes Francozova dolina. Ko sem bil nekoč s svojim očetom ondi, mi je pokazal precej debelo divjo hruško, pod katero so baje zagrebli nesrečnega Francoza. Tiste hruške ni dandanes menda več. Pač pa kažejo ljudje še vedno na prostor, kjer je bil grob. Kdor gre mimo, odlomi vejico z bližnjega grma in jo vrže na tisto mesto. Na ta način ljudje častijo spomin človeka, ki je po nedolžnem prišel ob življenje, in obsojajo obenem nelepo dejanje domačina.

Na stara leta je moj dedek krave pasel. Za kako težje delo ni bil več sposoben, a da bi le bil še kako koristen, je prevzel pač skrb za živino. Pa tudi kadar je pasel, ni držal rok navskriž. Časih mi je prinesel kako lepo pisano palico s paše, časih zopet kaj drugega takega, kar je vedel, da mi bo delalo veselje. Spomladi, ko je bilo drevje meževno, mi je delal piščali iz tintovine, na jesen pa je pridno nabiral lešnike. Pri tem je gledal skrbno na to, da so bili lešniki že zreli, sajasti in če le mogoče taki, da so se že sami ružili. Zato pa so bili njegovi lešniki res posebno dobri, tem bolj, ker jih je sušil na solncu. Oj, kako rad sem jih tolkel in s kako slastjo jedel! Bili so boljši celo kot mandlji!

Navadno je hranil lešnike v svoji skrinji. Bog ve koliko mi jih obenem ni dajal. Dve, tri pesti, pa sem moral biti zadovoljen. Naganjal ga nisem nikoli, da naj mi jih da več, ker sem vedel: če mi jih ne da zdaj, mi jih da pa kdaj pozneje! Sam jih itak ni tolkel. Sploh ga nisem nikoli nadlegoval zaradi lešnikov. Čakal sem, da se sam spomni in da mi jih sam od sebe nasuje v žepe. Kadar je bila letina dobra, jih je nabral toliko, da jih je imel vso zimo. Sv. Miklavž si jih je vedno izposojeval pri njem, kadar mi jih je natresel v skledico,

ki sem mu jo nastavil. To je dedek sam kaj rad poudarjal! No, in jaz sem dobro vedel, da so to njegovi lešniki, ker drugje ni bilo dobiti niti približno tako dobrih.

V obče je torej moj dedek varčeval s svojim zakladom. Tistikrat pa, ko sem šel prvič za dlje časa z doma, ko so me poslali namreč starši v Kočevje v šolo, mi je dal kar polno vrečico lešnikov s seboj — vse, kar je imel zaloge. — »Na!« mi je rekel. »Kadar se ti bo tožilo po domu, pa si jih vzemi eno prgišče in jih tolči za kratek čas!«

Kako dobro me je poznal! Oj, kolikrat se me je lotilo domotožje v tujem mestu med ljudmi, ki so govorili meni neznan jezik, in sicer tako silno, da bi se bil najrajši na glas razjokal! Pri takih prilikah sem se spomnil dedka in njegovih besed. Posegel sem v kovčeg in vzel iz njega pest domačih lešnikov. Tolkel sem jih počasi, svečano enega za drugim in mislil pri tem na svoj dom, na tiste lepe, zlate čase, ko nisem poznal še nobenih težav, ko mi je v nedolžnem otročjem veselju potekal brezskrbno dan za dnevom... Zakaj v domači šoli mi je šlo vse z največjo lahkoto, tu pa so se bile že začele skrbi.

Morda mi je bil dalistikrat dedek tudi še iz drugega vzroka vse svoje lešnike s seboj! Morda je slutil, da ne bo imel nikoli več prilike, da bi mi jih dajal. V istini je preminul še tisto zimo, preden so se bile začele božične počitnice. In nisem ga videl nikoli več! Ni ga bilo več in več ni bilo tudi njegovih dobrih lešnikov! Ničesar nisem poslej več imel, s čimer bi si bil preganjal domotožje... Pač pa je bilo čim dalje več skrbi, ki me ne zapuste nemara nikoli, ki mi bodo bržčas zveste spremljevalke do konca mojih dni!

Kres.

*Zbrali odpadli, trhli smo les,
da si zakurimo kres;
sveti naj skozi temó
do samih nebes.*

*Tu na križišču je zmote kraj,
potniku kaže naj pot,
da na svoj dom nocoj
pride brez zmot.*

*Góri, le góri, naš kres,
naj vse daljave razsvetli,
vse, kar je trhlega, naj zgóri,
le kar je zdravo, naj živi!*

Borisov.

Sreča v kraljevem domu.

V naš kraljevi dom je posijalo mlado solnčece: rodil se je kraljevič Tomislav, drugorojenec kralja Aleksandra I. in kraljice Marije, bratec kraljeviča prestolonaslednika Petra.

Naša slika nam kaže kraljico Marijo, ki pestuje sinčka princa Tomislava. Bratec Peter stoji poleg matere in se je z bistrimi očmi zazrl nekam v daljavo. Bržkone premišlja, kako da mu je bratec Tomislav še tako šibak in neokreten, da se ne more igrati z njim po dvoru in vrtu, kjer ima vendar polno igrač na razpolago, kjer ptički pojo in rožice cveto in veselja vence dehteče pleto . . .

Princ Tomislav je danes še uborno detece. Ko doraste in se izkobaca iz posteljice in iz ljubečega objema matere kraljice, bo tudi on oživiljal kraljevi dom, ki ga sedaj razveseljuje s svojo ljubko mladostjo.

Da bi bili vsi zdravi in srečni do konca dni!

RUŽA LUCIJA:

Slovensko Kosovo.

Dramatični prizor.

Ozadje odra je uprizorjeno tako, da nam kaže simbol zasedenega ozemlja. K tej sceni pripadajo mučenik v okovih, ki pomenja zaslužnjeni narod, in deklice mučenice, ki tožijo in kličejo Pravico. Čuva jih tiran. — Ospredje odra ima veselo, praznično lice.

Guslar (*prihaja; njegov glas se vedno bolj jača; obstoji sredi odra*):

Hej, hej, bratje junaki!
Pel vam bom pesem o Kosovem polju,
otožnem, nesrečnem Kosovem polju...

Dečki (*se zgrnejo k njemu od vseh strani*):

Pozdravljen, pozdravljen, guslar naš!
Ti mnogo veš, opevati znaš
naše zgodovine davne, slavne čine,
naroda trpljenje,
upanje v vstajenje.
Pozdravljen, pozdravljen, guslar naš!

Guslar:

Bratje junaki, teman, teman
bil je na Kosovem Vidov dan.
Ječala so srca, tekla je kri,
za križ in svobodo tekla je kri...
Padel je Lazar car,
oj, padel je slavni car,
turški ga sultan Bajezit
umoril je srdit.
Bratje junaki, teman, teman
bil je po bitki narodov san.
Noč pa ni večna nikoli, nikoli!
Iz teme zbudi se jutra smehljaj,
iz sna v prebujenje, v svobodo žar
kaže usoda narodom pot.
Rešil nas Peter je Osvoboditelj,
združil nas brate v narod močan.
Domovja višine — Triglav in Balkan —
prepevata k solncu zdaj pesem mladine.

Dečki:

Mi smo mučnikov sinovi!
O, blagoslovljena kri, ki si to zemljo pojila,

da se nam zlata in čista
 iz nje je svoboda rodila!
 »Sinovom svobodo!«
 tako govorili so naši očetje
 iz teme in bede v bodoče stoletje.
 Svoboda, ti si blagoslovljen kruh,
 narodu hrana, življenje, rast.
 Brez tebe ni moči,
 ni upanja, ki slajša dni.
 Kdor tebe nima, ne dozre
 poti v višine človečanstva;
 trpin, obsojen v hlad pregnanstva,
 umira narod in umre.

Guslar:

Oj, bratje junaki,
 pel vam bom pesem o Kosovem polju,
 otožnem, nesrečnem Kosovem polju...

Dečki:

Saj Kosovo polje je maščevano,
 Kosovo polje je rešeno.

Guslar:

Oj, bratje junaki,
 nad morjem Jadranskim,
 pod tožnim goriškim solncem,
 pa preko Zile in Drave,
 preko Karavank, na Gospé Sveti —
 trpi in ječi in plaka
 in čaka brata junaka
 slovensko Kosovo polje!...
 Trpi... in ječi... in plaka...
 in čaka brata junaka...

Deklice:

Reši nas! Reši nas!
 Glej — narod umira,
 obsojen brez pravde.
 Pridi od vzhoda, mladi ptič,
 z očmi plamtečimi nam razjasni noč!
 Glej — narod umira
 žejen in bičan
 brez krivde kot Krist.

Guslar (*odhajajoč*):

Trpi... in ječi in plaka
 in čaka brata junaka
 slovensko Kosovo polje...

Dečki:

Pravica! ... Mi nočemo krvi,
mi vemo, da sovraštvo le sovraštvo rodi.
Mi želimo tvojo in ljubezni moč!
Verujemo, da prideš ti,
ker te kličemo, ker te hočemo!
Pridi! Mi nočemo zla!
Naše sestre ti krono pletó
iz bršljana in rož.
Pridi! Iz naših rok boš prvovenčana!

Deklice:

Pravica! ...
(*Pravica nastopi.*)

Dečki (*pozdravljajoč*):

Pravica!

Pravica:

Jaz sem samo vaša želja,
vaše čisto hrepenenje,
vaša mlada vera in ljubav.
Moja prava moč pa še spi
v dušah vseh narodov sveta
in čaka, da jo krepak junak
s plemenitostjo svojo prebudi.
Ne z mečem — z besedo,
ki bo ves svet prepričala,
da sem edina, ki lahko reši
srca in duše prepadov, pogina;
da narode zbližam
in vodim do zmage Boga!
Ker vsa zla in maščevanja
vežejo vas v krogotek,
ki mu satan divje svira,
zmagujoč iz veka v vek.

Dečki:

Ti sveta, prerokovana,
ker si tu, pokaži nam sen,
ki se bo uresničil,
ko boš rojena in priznana!

Deklice:

Pravica!

Pravica (*stopi k tiranu*):

Ukazuj sebi, tujih ne muči!

Tiran:

Jaz hočem biti gospodar!
Kdor se upira, moj udar
ga nauči pokornosti in reda.
A kdo si ti!?

Pravica:

Pravica.

Tiran:

Laž!

Dečki:

Resnica!

Tiran:

Laž!

Glasovi narodov (*iz daljave*):

Resnica!...

Tiran:

Od kod ti glasovil?

Pravica:

To so glasovi narodov!

Tiran:

Laž!

Glasovi narodov:

Resnica!...

Tiran:

Kaj naj storim?...

Pravica:

Razveži vezil!

Tiran (*odveže od stebra mučenika in oprosti roke deklicam*):

Kaj ukazuješ še?

Pravica:

Živi tako, da boš vreden življenja!

Tiran (*vdano*):

Slava! (*Izgine.*)

Dečki:

Slava!... Slava!... Slava!...

Vsak deček prime za roko eno izmed deklic. Pravica da roko mučeniku, preko bičanih ramen ga odene z državno trobojnico. Vsi tvorijo v ospredju lepo skupino. Dečki in deklice zapoje po melodiji »Po jezeru« pesem:

Koder biva rod Slovanov,
solnce svobode žari,

kot v valovih pajčelanov
k nebu pesem nam kipi.

Dragi bratje, sestre mile,
prišel je veselja dan.
Dedom slavnim izpolnile
nade so se v dom krasan!

Takoj nato zaplešejo okolo Pravice in mučenika kolo z besedilom:

V naši gori zeleni
spet slovanska lipa
in mladina svobodna
narodu je dika.
Živi majka, živi oče!
Živi selo, srce naše,
zdravo in veselo!

Grad carja Dušana v Skoplju

F. POLK
IN ZABAVA

Črkovnica.

Priobčil Fr. Rojec.

Za kratek čas in za dobro voljo brez rešitve in rešilcev!

Rešitev zastavice v podobah v 9. številu.

*Rad pod lipo domačo sedim,
knjige čitam, otroke učim.*

Ne točno tako, toda približno tako je rešil to zastavico samo Dušan Drnovšek pri Sv. Barbari v Slov. gor. Njemu gre najavljeno darilo. — Med zadnje rešilce uvrščamo še imena, ki smo jih dobili naknadno: Nada Jurišičeva, Gradac v Beli Krajini; Elza Stützeva, Šoštanj (zastavico in črkovni o); Vida Vrežčeva, Ribno-Bled (zastavico); Zofka Napotnikova, Gabriel Podvinšek, Šoštanj; Stojan Ribnikar, Ljubljana (črkovnico). — Nadaljevanje zastavic v podobah, uganik, črkovnic itd. z rešitvami in z imeni rešilcev v prihodnjem letniku. Bog daj dobro srečo!

Prve knjige Mladinske Matice.

Komaj so ustanovili Mladinsko Matico, že je preskrbela svojim članom prvi knjižni dar: za ubogih 10 Din troje krasnih knjig! Prva knjiga — to so »Kresnice«, ki bodo redno vsako leto poglavitno izdanje tega koristnega književnega društva. »Kresnice« imajo na 112 straneh obilico gradiva za bave, poučne in razvedrilne vsebine. Med besedilom je uvrščenih več lepo uspešnih podob in pojasnjujočih risb, ki napravljajo »Kresnice« še prijaznejše in svetlejše. Knjigo je uredil Vilko Mazi, povesti, pesmi in druge spise pa so napisali naši priznani pisatelji, ki jih tudi »Zvončkovci« čitatelji že dobro poznajo. — Druga knjiga — ta vam bo zbudila največjo pozornost: Zgodbe z Južnega morja so to, ki jih je po angleškem izvirniku priredil za našo mladino Tone Seliškar. — Tretja knjiga — to so »Sadjarčki«, ki jih je spisal Andrej Skulj. Ne bojte se, nič suhoparnega in učenjaškega ni v tej knjigi. Saj vam pripoveduje stric Jernej lepo povest o blagi materi prirodi, ki cvet in sad razpenja in razobeša po drevju. Da je vse povedano še bolj umljivo, je skoro na vsaki strani podoba ali risba, ki besedilo poživlja in dopoveduje, s čim in kako se goji umno sadjarstvo. — Vsaka knjiga ima na naslovni strani zmiselno podobo v barvotisku, ki jih je naslikal naš znanec, mojster M. Gaspari. — Te knjige danes v 10.000 izvodih romažo po svetu: dobre, mile prijateljice trkajo na hišna vrata, ki se jim same odpirajo. Spremlja jih naša želja po napredku in neskajljem veselju. Učiteljska tiskarna je knjige krasno opremila. Vse v vsem: Mladinska Matica, dobro nam došla!

Zrtev plemenitosti.

V bolnico v Gradcu so prinesli težko bolnega otroka, ki mu zdravniki niso mogli pomagati drugače, kakor da vanj preneso kri iz zdravega človeka. Dijak Anton Zak,

ki se je sam pripravljajal za doktorja zdravilstva, je dal svojo kri na razpolago, da reši otroku življenje. Toda, ko so Zaku odvzemali kri, se je nenadoma onesvestil, vrhutega se mu je rana otrovala, da je mladi dijak umrl. Žrtvoval se je sam, da je bolničku ohranil življenje. Kako plemenita žrtev!

Ptiči — sovražniki letala.

Zadnjič, ko je vozilo veliko Junkersovo potniško letalo proti Krakovu, ga je napadel v zraku velikanski orel. Ujedni ptici menda ni bilo všeč, da je njegov tekmeč s takim ropotom plul skozi zračne višave. Zakadil se je v letalo ter ga začel neusmiljeno obdelovati s kljunom, kremplji in krili, da je perje kar šopoma frčalo — od orla. Junkersovo letalo je namreč iz kovine in ni utrpelo nobene poškodbe, izvemši nekaj izboklin v pločevini, dočim je napadalec plačal svojo trmo z glavo. Med napadom je namreč zaneslo ptica proti motorju in propeler ga je presekala na dveje. — Podoben dogodek se je nedavno odigral tudi v Ameriki, kjer se pa ni končal nesrečno za ptico, marveč za letalce. V tem primeru je napadel jastreb hidroavijon ameriške vojne mornarice. S kljunom je tako razceftral s platnom prevlečena krila, da se je letalo nagnilo na stran, izgubilo ravnotežje in treščilo iz silne višine na zemljo. Oba letalca so potegnili mrtva izpod razvalin.

Mazijev Borut.

V današnjem listu objavljamo spominsko črtico, ki jo je z bolnim srcem oče napisal svojemu sinčku Borutu. Joj, prejoj — Borut je umrl, tako mlad in čvrst junaček, pa ga je pokosila smrtna kosa! Tako željno pričakovanih jabolk mu ni treba več — saj mu bleste zlata jabolka na vejah večnega veselja! — Ljubemu, mlademu prijatelju zadnji pozdrav v imenu vseh, ki so ga poznali in radi imeli!

Spoštovani g. Doropoljski!

Danes prvič pišem v Vaš kotichek. Naročen sem na »Zvonček« prvo leto. V šoli se prav rad učim in ljubim vse predmete. Najrajši pa imam računstvo in zemljepis. Veselim se že druge številke »Zvončka«. Ker pa Vam prvič pišem, zato Vas iskreno prosim, da priobčite tudi moje pisemce v svojem koticeku.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Lipovšek.

Odgovor:

Ljubi Josip!

Kje si se pa Ti vzel, da ne imenuješ niti kraja niti dneva, kje in kdaj si napisal to prvo pismo? Ali naj morda eno in drugo izvoham? Ko se zopet oglasiš, pazi, da to pomanjkljivost popraviš!

*

Pozdravljeni, gospod Doropoljski!

V zadnjem koticeku »Zvončka« sta se oglasila dva moja tovariša. Tudi jaz ne smem zaostati, ker sem že — akoravno mlad — vendar star Vaš naročnik, in sicer od svojega 6. leta. Obiskujem 2. razred meščanske šole v Trbovljah, kjer nas je nad 50 v razredu. Veselimo se že na novo šolsko poslopje, kamor se bomo to jesen selili. Kadar boste imeli čas, gospod urednik, pridite pogledat to našo krasno stavbo. Imeli bomo centralno kurjavo, kopalnice, telovadnico, gledališki oder in mnogo drugih udobnosti. Imamo že zdaj veselje do učenja, pa ga bomo imeli še več v novem šol. poslopju, kjer bomo »meščanarji« sami za sebe.

Srečno Vas pozdravljam in Vas vabim na obisk vdani

Jelko Kuhar,

učenec II. razr. mešč. šole v Trbovljah.

V letniku 1916. »Zvončka« me imate naslikanega na konju lesenem.

Odgovor:

Ljubi Jelko!

Spominjam se Tvoje slike, ki Te kaže na lesenem konjičku. Danes si že junačina, da bi se nemara popel na pravega konja. Zajaši šarca kraljeviča Marka, da Te ponesi v široki jugoslovenski svet gledat krasoto naše zemlje in delat za blagor in srečo slavne naše domovine!

*

Spoštovani gospod Doropoljski!

Dovolite mi, da se tudi jaz oglasim v »Zvončku« in pokažem svoje veselje do njega. Letos sem že četrto leto naročen nanj. Ko sem ga dobil prvič v roke, se mi je zbudilo veliko veselje do njega. Najbolj mi ugaja povest »Dovški Bržot pripoveduje«. Danes sem Vam opisal svoj izlet z naslovom

»Pot v podzemeljsko jamo!«

Nekega popoldne sva šla s prijateljem v podzemeljsko jamo v Kozjah. To je kraj, ki leži 800 m nad morjem ali pa četrto ure od Poljšice in eno uro od Rečice. (Poljšica je vas v Gorjah.)

Šla sva po lepi poti, nebo je bilo oblačno, majhne kapljice so padale z neba, hladen pomladanski vetrček je pihljal.

Prišla sva v jamo, seveda to ni bila jama kakor Postojenska ali Bohinjska jama, marveč 120 m dolga in 3 in tričetrt m visoka.

Pogledala sva kvišku in sva videla vhod prave jame. Treba je bilo še tri metre visoko plezati. Prijatelj stopi najprvo nanj, za njim pa jaz. Ko priplezam 1 m visoko, mi spodrsne in padem. Telebnil sem tako hudo, da sem videl zvezde na nebu, čeprav je bilo oblačno. Prijatelj, ker je bil že gori, me je tolažil s tem, da ni nič hudo. »Kar še enkrat poizkusi«, mi je rekel. In kakor rečeno, tako storjeno. Plezal sem in srečno priplezal do vrha. Prijatelj je že prižgal žigalice ter sva šla dalje. Hodila sva po kamenju. Ogledala sva si razne stvari, kakor kapnike itd. Na koncu jame pa je ležala že napol segnita vrana. Gledala sva in se domenila, da odideva proti domu. Prijatelj je šel prvi, jaz pa za njim. Toda nesreča nikdar ne počiva. Ko sem bil le malo še nad zemljo, sem tako nesrečno padel na kamen, da se mi še danes pozna brazgotina nad desnim očesom.

Dobro si bom zapomnil ta izlet. Prosim Vas, da tudi mene sprejmete v svoj kotichek in mi v prihodnji številki odgovorite.

Iskrene pozdrave. Vam pošilja

Lovrenček Ušaj,
Rečica — Bled II.

Odgovor:

Ljubi Lovrenček!

Vidim, da prav rad (ali nerad) otipavaš zemljo z nosom, kar pa ni posebno prijetno in tudi zdravo ni! Kaj bi neki rekli doma, da se nekoč s sličnega izleta vrneš — z glavo v rokah!? Kdor lazi po jamah in hribih, temu je najprej in najzadnje treba opreznosti.

*

Velecenjeni gosp. Doropoljski!

Dovolite, da Vas nadlegujem s tem pismom. Pišem Vam kot naročnica Vašega lista »Zvončka«. Naročena sem na ta list že drugo leto. Najrajša čitam povest o Dovškem Bržotu. Naš ljubljani »Zvonček« je uvedel na naši šoli gospod upravitelj A. Tomič. Jaz sem rojena na Sorškem polju na Jami, vasi blizu Praš, kjer še sedaj živi sestra Simona Jenka. Stara je že čez 80 let. Vedno se trese. To je od takrat, ko se je prestrašila nekega konja, ki je dirjal po cesti. Jaz sem tudi bolna. Zdravnik je izjavil, da imam slabo kri, srčno napako in slaba pljuča. Pogostokrat me boli glava.

Sedaj sklepam svoje pisemce ter Vas in vse Vaše koticekarji prav srčno pozdravljam

Cita Kalanova.

Odgovor:

Ljuba Cita!

Ako si bolna — prva in nujna pot k zdravniku! Do Kranja ni daleč. Naprosi

ljubo mater, naj Te odvede tja, kjer Ti bo učeni gospod doktor dal nasvet in zdravila, da boš zopet zdrava in vesela! Narodni pregovor pravi: Bolezen pride v človeka s senenim vozom, iz njega odide po bilkah.

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Oprostite, da Vas nadlegujem s svojim pisemcem! »Zvonček« dobivam že peto leto. Prejšnje številke so mi pa starši kupili, tako da imam sedaj že lepo zbirko knjig.

Vdano Vas prosim, ako bi priobčili to sličico v svojem koticčku. Obiskujem II. razred realke v Mariboru. Doma sem pa v Radečah pri Zidanem mostu. O Veliki noči sem bil doma na počitnicah. Kadar bo pa več časa, pridem v Ljubljano.

Presrčno Vas pozdravlja Vaš stari naročnik

Milko Hmelj.

Odgovor:

Ljubi Milko!

Ne občutim nikakega nadlegovanja — obratno, z vsakim novim pismom se za spoznanje dvigne moja dobra volja. Kadar prideš v Ljubljano, se morda kje srečava, da se tudi ustno kaj pogovoriva.

*

KOTIČKOV ZABAVNIK.

Rešitev besedne uganke v 9. št.

Drevo.

*

Vesele počitnice!

Poln koš črešenj! Zvrhano mero dobre volje! Natrpan meh smeha brez greha! Zdravja, kolikor kdo hoče! Veselja na vrsk in pisk! Nagajivosti le toliko, da se poskrijejo vse mile Jerle! In da čujete: toliko smešnic in dobrovoljnic, spletk in zagonetk, da me z njimi zasujete! Srečni bodite in me ne pozabite!

OB SKLEPU XXIX. LETNIKA.

Ko danes zaključujemo XXIX. letnik svojega lista, svojim naročnikom in čitateljem obenem sporočamo, kaj smo že vse pripravili za prihodnji letnik »Zvončka«.

Naša glavna povest se zove »Zlat«. Spisal jo je odlični slovenski pripovednik dr. Fr. Z b a š n i k. V tej povesti, ki je polna življenja in resničnosti, nam opisuje pisatelj boje in napore ubogega Petrčka, ki je z botrovim zlatom (cekinom) v žepu premagal vse težave in se končno popel do doktorske časti. Povest bo toliko mikavnejša, ker jo bodo krasile lepe ilustracije mojstra E r b e ž n i k a.

Stari naš znanec in prijatelj Dragotin Humek namerava še nekaj povedati o dvonožcu. Pripravljenih ima nekaj ruskih pripovedk, za ročno delo, za risanje in druge slične ročnosti in spretnosti se bo tudi kaj dobilo. Celo »Popotni doživetki dveh mravelj« se nam obetajo.

Franc K o v a č, koroški rojak, nam je opisal »Izprehod po Koroškem«, ki ga bomo objavili z mnogimi slikami. Al. P o t o č n i k nam pa je izročil zaključni poglavji o Ljubljani, ki govorita o kulturnem življenju v stari Ljubljani in o novi Ljubljani, kakor se je razvila izza potresa l. 1895.

Janko L e b a n, starosta naših sotrudnikov, je opisal življenje in delovanje znamenitega moža barona Žige Cojza, pod naslovom »Naši zaslužni pesniki in pisatelji« pa je nanizal životopise naših starejših književnikov.

Od drugih svojih sotrudnikov, ki jih »Zvončkovi« čitatelji dobro poznajo, smo prejeli lepo število rokopisov v vezani in nevezani besedi, tako da bo vsaka številka prihodnjega letnika bogato zalozena, pestra, zanimiva, zabavna in poučna. Na razpolago imamo seveda že lep kupček zastavic, črkovnic in ugank, uglasbenih pesmi, smešnic, novic in drugega drobnega blaga, ki sodi v predelek »Pouk in zabava«. Da nam bo kotiček zopet pretesen, čutimo že sedaj, ko se nam iz dneva v dan množe pisma starih in novih kotičkarjev.

Vidite torej, da nismo držali rok križem, temveč smo se skrbno pripravili, da podamo svojim prijateljem kolikor moči najlepšega in najboljšega v besedi in podobi. Od vas ne zahtevamo nič drugega nego prijaznega priporočila, da se nam krog naročnikov poveča in da nam s tem pomorete do večjih denarnih sredstev. Kar storite za »Zvončka«, vse vam bo stoterio povrnjeno.

UPRAVA IN UREDNIŠTVO.

„Zvonček“, XX. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
 „Zvonček“, XXI. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
 „Zvonček“, XXII. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
 „Zvonček“, XXV. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
 „Zvonček“, XXVI. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
 Letnikov, ki niso tu navedeni, ni več v zalogi

In zadnji glasi ti mi bojo:
 Bog čuvaj domovino mojo!

KUPUJTE IN ČITAJTE MLADINSKE SPISE

◀ KI JIH IZDAJA ▶

**DRUŠTVO ZA ZGRADBO UČITELJ-
 SKEGA KONVIKTA V LJUBLJANI**

Zahtevajte cenike, ki jih dobite brezplačno
 NAROČILA SPREJEMA IN TOČNO IZVRŠUJE

**KNJIGARNA
 UČITELJSKE TISKARNE**
 V LJUBLJANI, Frančiškanska ulica št. 6

MLADINI PRIPOROČAMO NASTOPNE KNJIGE PO ZNIŽANIH CENAH:

Baukart: *Marko Senjanin, slovenski Robinson*. Vez. Din 12.—.
Dimnik: *Kralj Peter I*. Vez. Din 18.—.
Dimnik: *Kralj Aleksander I*. Vez. Din 30.—.
Erjavec: *Afriške narodne pripovedke*. Vez. Din 20.—.
Erjavec: *Kitajske narodne pripovedke*. Vez. Din 20.—.
Erjavec: *Srbske narodne pripovedke*. Vez. Din 22.—.
Erjavec-Flere: *Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—.
Erjavec-Flere: *Fran Levstik, izbrani spisi za mladino*. Broš. Din 18.—, vez. Din 26.—.
Erjavec-Flere: *Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 36.—.
Erjavec-Flere: *Josip Stritar, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 46.—.
Erjavec-Flere: *Simon Jenko, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 28.—.
Erjavec-Flere: *A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—.
Erjavec-Flere: *J. Kersnik, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 46.—.
Ewald-Holeček: *Matji narava pripoveduje*. Vez. Din 26.—.
Ewald-Holeček: *Tiho jezero in druge povesti*. Vez. Din 26.—.
Flere: *Babica pripoveduje*. Vez. Din 10.—.
Flere: *Slike iz živalstva*. Vez. Din 24.—.
Flere: *Pripovedne slovenske narodne pesmi*. Vez. Din 24.—.
Gangl: *Zbrani spisi*. II., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg.

vez. Din 20.—. (Ostali zvezki so v II. natisku.)
T. Gaspari in P. Košir: *Sijaj, sijaj, solnčecel* (Zbirka koroških popevk.) Din 8.—.
Karafiat Jan - Dr. Bradač: *Kresničice*. Vez. Din 18.—.
Manica Komanova: *Narodne pravljice in legende*. Din 16.—.
Korban: *Vitomilova železnica*. Vez. Din 14.—.
Kosem: *Ej prijateljčki*. Vez. Din 14.—.
Lah: *Česke pravljice*. Vez. Din 12.
Mišjakov Julček: *Zbrani spisi*. VI. zvez. (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. Din 10.—.
Möderndorfer Vinko: *Narodne pripovedke iz Mežiške doline*. Eleg. vezano Din 24.—.
B. Račič: *Belokranjske otroške pesmi*. Vez. Din 8.—.
Rape: *Mladini*. II., III., IV., V., VI. zvezek. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—.
Rape: *Tisoč in ena noč*. Vez. Din 28.—.
Ribičič: *Vsem dobrim*. Vez. Din 10.
V. Riha - Karel Přibil: *Povest o svatbi kralja Jana*. Vez. Din 16.
Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci!* Broš. Din 3.—.
Šilih: *Nekoč je bilo jezero*. Vez. Din 24.—.
Tille-Přibil: *V kraljestvu sanj*. Broš. Din 6.—.
Trošt: *Moja setev*. I. in II. a Din 10.—.
Waštetova: *Mejaši, povest iz davnih dni*. Vez. Din 24.—.
Zbašnik: *Drobne pesmi*. Vez. Din 8.—.

VSE TE KNJIGE KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH

ZALOŽB SE DOBE V

KNJIGARNI

UČITELJSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

■■■■■ Frančiškanska ulica št. 6. ■■■■■

